

Economia românească se afla într-un moment de corectie forțată; întrebarea este dacă aceasta este sustenabilă (analiză)

Economia românească se afla într-un moment de corectie forțată, cu semnale contradictorii - unele dintre ele pentru prima dată pozitive după ani de deteriorare accelerată - în condițiile în care deficitul fiscal s-a înjumătățit față de 2025, cheltuielile publice au scăzut pentru prima dată în șase ani, iar salariile din sectorul de stat scad în termeni reali, releva o analiză Frames data luni publicității.

Cifrele din primele cinci luni ale anului 2026, prelucrate de Frames pe baza datelor Ministerului Finanțelor Publice, arată că deficitul fiscal s-a redus dramatic. Cheltuielile publice au scăzut, în termeni reali, pentru prima oară din 2020 încoace. Veniturile fiscale continuă să crească, deși mai lent, iar diferența dintre salariul din sectorul public și cel din privat se comprimează rapid, sub presiunea reformei bugetare impuse de angajamentele față de Comisia Europeană.

"Imaginea de ansamblu este a unui stat care a început, în fine, să cheltuiască mai puțin decât câștiga - dar care are în față un drum lung până la echilibru", afirmă experții de la compania de consultanță Frames.

Potrivit analizei, deficitul fiscal a înregistrat cea mai bună performanță din ultimii trei ani.

"Cel mai important semn din primele cinci luni ale lui 2026 vine din evoluția deficitului fiscal. În intervalul ianuarie - mai 2026, deficitul a ajuns la 35,940 miliarde de lei - o scădere de aproape 44% față de aceeași perioadă din 2025, când înregistrase 64,231 miliarde de lei. Este cel mai scăzut nivel al deficitului acumulat în primele cinci luni dintr-un an, comparativ cu orice perioadă similară din 2023 încoace", se arată în analiză.

Exprimat ca procent din PIB, trendul este și mai elocvent. Dacă în 2024 și 2025 deficitul fiscal pe primele cinci luni echivala cu 3,4% din PIB, în 2026 a coborât la 1,7% - nivelul cel mai scăzut din 2022 și cel de-al doilea cel mai mic din perioada 2020 - 2026. Corectia de un an la altul este de 1,7 puncte procentuale, cea mai mare ajustare pozitivă anuală din seria istorică vizibilă.

"Această reducere nu este un accident statistic. Ea vine din două direcții simultane: creșterea mai rapidă a veniturilor față de cheltuieli - un fenomen care apare pentru prima dată sustenabil din 2025 - și, mai ales, din compresia fără precedent a cheltuielilor publice în 2026", afirmă Adrian Negrescu, managerul think tank-ului economic Frames.

De asemenea, cel mai semnificativ semn structural al anului 2026 este reprezentat de indexul anual al cheltuielilor publice care a intrat în teritoriu negativ, la -1% față de aceeași perioadă din 2025. Este prima scădere anuală a cheltuielilor înregistrată din 2020 încoace și vine după un vârf de +22% în 2024 - an în care acestea au crescut de aproape două ori mai repede decât veniturile.

"Evoluția acestui indicator pe șase ani narează, practic, istoria crizei fiscale românești", subliniază analiza Frames.

Între 2020 și 2022, cheltuielile au crescut mai lent decât veniturile - economia funcționa cu un anumit grad de disciplină. Din 2023, cheltuielile au luat-o înaintea veniturilor: +17% față de +12% în 2023, +22% față de +14% în 2024. Abia în 2025 cele două s-au egalat (+12% și +13%), iar în 2026 cheltuielile au intrat în scădere, în timp ce veniturile continuă să crească cu +10%.

În termeni de PIB, cheltuielile publice au scăzut de la 16,9% din PIB în primele cinci luni din 2025, la 15,3% din PIB în primele cinci luni din 2026 - o reducere de 1,6 puncte procentuale. Veniturile, în schimb, au crescut

marginal, de la 13,5% la 13,6% din PIB.

Raportul cheltuieli/venituri publice - cel mai direct indicator al echilibrului structural al bugetului - a coborât la 1,13 în 2026, cel mai mic nivel din toata seria 2020-2026.

"În termeni simpli: pentru fiecare leu colectat la buget, statul cheltuia 1,13 lei. Fata de 1,32 în 2020 și 1,26 în 2025, corectia este considerabila. Nu înseamna ca bugetul este echilibrat - 1,13 înseamna ca statul cheltuiește în continuare mai mult decât colectează. Dar înseamna ca distanta s-a redus dramatic", afirma Negrescu.

Conform analizei, cresterea veniturilor bugetare este o tendinta consistenta pe toti indicatorii urmariti de MFP. Impozitul pe venit si contributiile pentru munca au ajuns la 6,0% din PIB în primele cinci luni din 2026 - cel mai mare nivel din seria 2020-2026 si o crestere de un punct procentual fata de 5,0% înregistrat în 2020.

Cresterea este graduala, dar fara nicio inversare: 5,0% în 2020, 5,6% în 2021, 5,4% în 2022, 5,2% în 2023, 5,6% în 2024, 5,9% în 2025, 6,0% în 2026. Trendul ascendent reflecta atât cresterea salariilor - care largesc baza de impozitare - cât si o mai buna colectare.

TVA-ul colectat a urcat la 2,9% din PIB în 2026, de la 2,6% în 2025 - cel mai mare nivel din serie, fata de 1,9% în 2020. Cresterea TVA-ului ca procent din PIB este un semnal mixt: reflecta atât cresterea consumului, cât si inflatia ridicata, care umfla valoarea nominala a tranzactiilor taxate.

"Într-o economie cu inflatie de aproape 11%, TVA-ul nominal creste aproape automat", sustin expertii.

Cheltuielile cu personalul bugetar au scazut la 3,3% din PIB în primele cinci luni din 2026 - cel mai mic nivel din serie, fata de 4,1% în 2020 și 2021. Este una dintre reducerile structurale cele mai semnificative din tabloul bugetar al anului.

"Niciun set de grafice nu spune mai clar povestea fiscala a ultimilor ani decât evolutia salariilor din sectorul public fata de cel privat. Sub Guvernul Ciolacu, indexul anual al salariului mediu din sectorul public a urcat spectaculos: de la niveluri modeste din 2021-2022, la un vârf de aproape 20% crestere anuala în 2024. Sectorul privat a crescut mai lent si mai consistent, fara oscilatii dramatice. Rezultatul acestei politici este evident: diferenta absoluta dintre salariul mediu din sectorul public si cel din privat a atins un vârf în 2025, revenind la niveluri din 2019 dupa ce coborâse la minimul seriei în 2023", se mentioneaza în analiza.

În 2025, salariul mediu în sectorul public depasea 7.000 de lei, fata de aproximativ 5.500 de lei în sectorul privat.

"Sub Guvernul Bolojan, trendul s-a inversat brusc. Indexul salariului mediu în sectorul public a coborât sub zero - în termeni nominali, salariile bugetarilor au scazut fata de aceeasi perioada din 2025. Este o corectie istorica, fara precedent în seria disponibila", conform analizei.

Analistii subliniaza ca decalajul salarial dintre stat si privat se reduce accelerat.

"Aceasta compresie este inevitabila si dezirabila din perspectiva echilibrului bugetar - un stat care plateste angajatii cu 55% mai mult decât piata nu poate mentine simultan si servicii publice de calitate si deficit controlat. Pe de alta parte, ea pune presiune pe retentia personalului calificat din sectorul public, în special în sanatate si educatie, unde alternativa privata sau emigrarea sunt optiuni reale", a spus Negrescu.

Analistii Frames atentioneaza ca cifrele pozitive vin cu pretul lor: salariile bugetarilor scad în termeni nominali, cheltuielile cu personalul public ating minimul din serie, iar consumul guvernamental se contracta. Acestea sunt, toate, semnale ca aceasta corectie economica se produce mai ales pe umerii angajatilor din sectorul public si ai

beneficiarilor de servicii finantate de stat.

Întrebarea la care datele din primele cinci luni nu raspund este daca aceasta corectie este sustenabila pe termen mediu sau daca presiunile politice si sociale vor inversa trendul în a doua jumatate a anului, arata analiza.

"Pe ansamblu, datele spun ca România merge în directia buna, din perspectiva echilibrului fiscal. Ritmul impus de Nazare la Finante este unul corect. Directia este încurajatoare. Miza este daca va rezista la presiune. Cert este ca scaderea deficitului public reprezinta un argument care va securiza mentinerea ratingului României la categoria investitionala, în luna iulie. E un argument decisiv care va influenta în sens pozitiv decizia agentilor de rating, dincolo de zgomotul si instabilitatea de pe scena politica", afirma Adrian Negrescu, managerul Frames.